

# บทวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ  
อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี\*

FACTORS INFLUENCING WORK-RELATED ACCIDENTAL PREVENTION BEHAVIORS OF  
GARBAGE COLLECTORS IN BANGLAMUNG DISTRICT CHONBURI PROVINCE

นพรัตน์ เทียงคำดี\*\*

ฉันทนา จันทวงศ์\*\*\* พรนภา หอมสินธุ์\*\*\*\*

## บทคัดย่อ

ปัจจุบันปริมาณมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะในเมืองท่องเที่ยว ทำให้พนักงานเก็บขยะต้องทำงานมากขึ้นซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Crosssectional Analytic Study) วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานเก็บขยะที่ทำงานในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 270 คน คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้สัดส่วน (Proportionate simple random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูล เดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2554 ด้วยแบบสอบถามดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามด้านทัศนคติในการป้องกันอุบัติเหตุ เท่ากับ 0.83 ด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 0.89 และด้านพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานเท่ากับ 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Point-Biserial Correlation สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่าพนักงานเก็บขยะมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 68.1 ปัจจัยนำได้แก่ อายุ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ปัจจัยเอื้อได้แก่ การได้รับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล นโยบายของหน่วยงาน และปัจจัยเสริมด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p$ -value < .001) และประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p$ -value < .001) ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการได้รับการสนับสนุนทางสังคมประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ อายุ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และนโยบายของหน่วยงานสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะได้ร้อยละ 19.4

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายความปลอดภัยในการทำงานให้ชัดเจน สนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานควรให้คำแนะนำ กระตุ้นเตือน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ นอกจากนี้พยาบาลอาชีวอนามัยและบุคลากรสาธารณสุขควรสร้างความตระหนักเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานแก่พนักงานเก็บขยะ

**คำสำคัญ:** พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ/ พนักงานเก็บขยะ

ผู้รับผิดชอบหลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉันทนา จันทวงศ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

\* วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลอาชีวอนามัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

\*\* พยาบาลอาชีวอนามัย ประจำบริษัท สยาม พุงซาน เมทัล จำกัด

\*\*\* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

## ABSTRACT

The study was aimed to determine the factors influencing work-related accidental prevention behaviors of garbage collectors. The participants were 270 garbage collectors in Banglamung district Chon Buri province, Thailand. Participants who met the inclusion criteria were 270, recruited by using a proportionate simple random sampling method. The questionnaires were dealing with personal data, knowledge and attitude of accidental prevention, support in Personal Protective Equipment (PPE), organization training, organization policy, social support and accidental prevention behaviors. The Cronbach's alpha reliability coefficient values of attitude toward accidental prevention, social support, and accidental prevention behaviors were 0.88, 0.89 and 0.76, respectively. Descriptive statistic analysis, Point Biserial Correlation Coefficients, Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis were used for data analysis.

The results revealed that an overall health prevention behavior among garbage collectors was at the moderate level. The 6 factors, i.e., age, experiences of accident, knowledge of accidental prevention, support in PPE, organization policy, and social support were correlated with work-related accidental prevention at the level of  $p$ -value  $< .05$ . The significant of individual factors according to  $R^2 = .194$ , at the level of  $p$ -value  $< .05$  were as follows, i.e., social support, experiences of accidental, age, knowledge of accidental prevention, and organization policy.

The results of this study could be used to recommend that garbage collectors should get the support in PPE equipment, knowledge and advices from the foreman colleague or health staffs to increase the accidental prevention. Awareness of accidental prevention behaviors to working procedure, using PPE and take care of yourself should be promoted by an occupational health nurse and health staffs.

**Keywords:** Accidental Prevention Behaviors; Garbage Collectors

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชบัญญัติกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เทศบาลแต่ละแห่งมีหน้าที่ กำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ของตนเอง รับผิดชอบ พระราชบัญญัติกระทรวงสาธารณสุข (2535) หลักในการจัดการขยะมูลฝอย คือ ต้อง ดำเนินการเกี่ยวข้องกับขยะตั้งแต่เก็บรวบรวม การ ขนส่ง และการกำจัด บุคลากรในการเก็บขนและ กำจัดขยะประกอบไปด้วยพนักงานขับรถ พนักงาน

ประจำรถ พนักงานกวาดถนน และพนักงานประจำ สถานที่กำจัดขยะ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ล้วนเสี่ยงต่อการ สัมผัสปัจจัยอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พนักงานประจำรถเก็บขยะ เนื่องจากต้องสัมผัสอันตรายทั้งด้านกายภาพ เคมี ชีวภาพ ซึ่งทำให้เกิดโรคจากการทำงานได้ (พีรพงษ์ จันทราเทพ และสุนิสา ชายเกลี้ยง, 2553) ปัจจุบัน พบว่าขยะทั่วประเทศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่าง

ต่อเนื่องในรอบ 12 ปีที่ผ่านมาโดยในปี พ.ศ. 2549 มีปริมาณขยะรวมทั้งประเทศ 14.6 ล้านตัน และเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 14.8 และ 15 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2551 ตามลำดับ กองวิชาการและแผนงาน สำนักรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร กรมควบคุมมลพิษ (2548) สถานการณ์ขยะที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้พนักงานเก็บขยะต้องทำงานหนักซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน ปัจจุบันพบว่าพนักงานที่ทำงานเก็บขยะนั้นหายากขึ้นเนื่องจากเป็นงานที่สกปรก เสี่ยงต่อการเกิดโรคและอุบัติเหตุ Wouters et al., (2002) และ Ivens, Niels, Poulsen, & Skov (1997) พนักงานที่ทำงานอยู่บางคนจึงไม่ค่อยสนใจทำงานหรือมีการปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมอันอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน เช่น ต้มสุรา ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ขาดความระมัดระวัง ประกอบกับวิธีปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ต้องมีการสัมผัสกับสิ่งสกปรกและของแหลมคมต่างๆ จึงอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้ วิตร์น เชิดชัยภูมิ (2550) และ วิทยา อยู่สุข (2550) สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ จากการทำงานพบว่าร้อยละ 85 เกิดจากการกระทำที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล (Unsafe Act) มีเพียง ร้อยละ 15 เท่านั้นที่เกิดจากสถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition) International Labor Office (1983) และ เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์ (2533) จากการศึกษาของ พิรพงษ์ จันทราเทพ และ สุนิสา ชายเกลี้ยง (2553) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกัน อันตรายจากการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขยะของเทศบาลในเขตอำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาพนักงานเคยเกิดอุบัติเหตุทั้งสิ้น ร้อยละ 72.2 พนักงานส่วนใหญ่ร้อยละ 57.7 เกิดอุบัติเหตุ 5 ครั้งขึ้นไป อุบัติเหตุที่พบสูงสุดคือ ถูกของมีคมบาด ร้อยละ 80.8 นอกจากนี้ วิจารณ์ ทองยัง (2552)

พบว่าอุบัติเหตุที่พนักงานเก็บขยะในเทศบาลจังหวัดนครปฐมได้รับสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ถูกเข็มหรือของมีคมที่มตำร้อยละ 90 รองลงไป ถูกของมีคมและแก้วบาดร้อยละ 70 และสิ่งแปลก-ปลอมเข้าตา ร้อยละ 53.3 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ หมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติงานที่ช่วยลดความเสี่ยงใน การทำงานซึ่งมาจากการทำงานที่ไม่ประมาท ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัย ใช้ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ภัทรทิยา กิจจิวิ (2551) และนลินี ประทับศร (2543) พนักงานเก็บขยะจำเป็นต้องมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานเพื่อ ให้เกิดความปลอดภัยทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุที่พนักงานควรมีนั้นประกอบไปด้วยวิธีปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามหลักความปลอดภัย สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับความเสี่ยงในการทำงาน และดูแลตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ถ้าพนักงานมีพฤติกรรมการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยก็จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประเทศลดน้อยลง โอนทัย วิริยะ (2551)

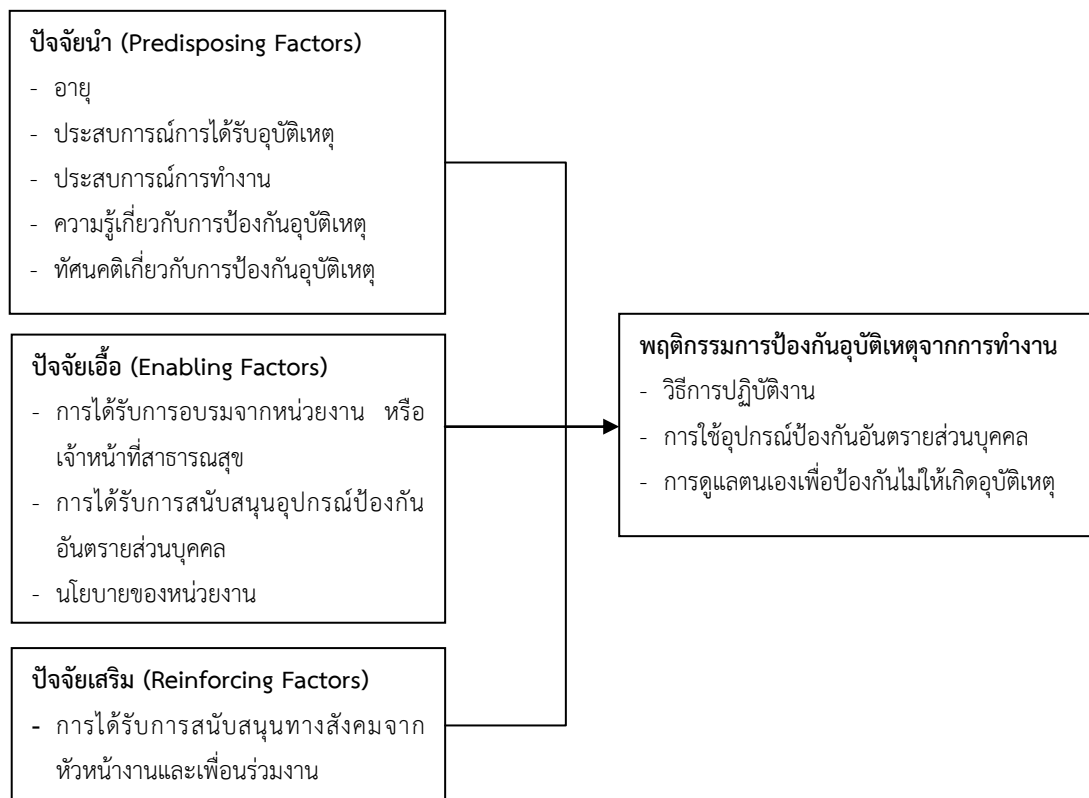
จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา การศึกษาในกลุ่มประชากรที่มีอาชีพเก็บขยะส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยหรือวิถีชีวิตการทำงานของผู้มีอาชีพเก็บขยะและศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของพนักงานเก็บขยะ โดยใช้ทฤษฎีของเพนเดอร์ รัฐิรต์น อำไพ (2547) กนกวรรณ บางเสียม (2547) และ วรรณวดี พูลพอกสิน (2550) สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะนั้นมีค่อนข้างน้อยพบเพียงการศึกษาของวิจารณ์ ทองยัง (2552) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะใน

จังหวัดนครปฐม การศึกษาของพีรพงษ์ จันทราเทพ และสุนิสา ชายเกลี้ยง (2553) ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขนมูลฝอยในจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ายังอาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานหรือการศึกษาในบริบทที่แตกต่างกันของพื้นที่ก็น่าจะทำให้ผลการวิจัยมีความแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ การศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้ทฤษฎี PRECEDE PROCEED ของ Green & Kreuter (2005) เป็นแนวทางศึกษาซึ่งทฤษฎีนี้จะมีการศึกษาทั้งปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกและตัว

บุคคลจึงทำให้ผลการศึกษาที่น่าจะมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

**วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอำนาจทำนายพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ



**แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิด**

## วิธีดำเนินการวิจัย

**รูปแบบของการวิจัย** การวิจัยเชิงวิเคราะห์ แบบภาคตัดขวาง (Crosssectional Analytic Study)

**ประชากร** ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพนักงานที่มีหน้าที่เก็บขยะในสังกัดกองการปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งมีจำนวนพนักงานทั้งสิ้น 429 คน

**กลุ่มตัวอย่าง** พนักงานเก็บขยะที่ทำงานในสังกัดกองการปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี จำนวน 270 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของทาโรยามาเน (Yamane, 1973 กล่าวถึงใน บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร, 2547) ที่ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 ระดับความเชื่อมั่น 95% เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลจึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 30% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 270 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้สัดส่วน (Proportionate simple random sampling) จากพื้นที่ที่ศึกษาอำเภอบางละมุง ประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 แห่ง ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลากแบบไม่ใส่คืนจากทะเบียนรายชื่อพนักงานเก็บขยะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 9 แห่งตามสัดส่วนของพนักงาน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 270 คน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤศจิกายน ถึงธันวาคม พ.ศ. 2554

**เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ** แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

**ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล** ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ และ ประสบการณ์การทำงาน จำนวน 13 ข้อ เป็นข้อ

คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และเติมคำลงในช่องว่าง

**ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน** เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ถูกหรือผิด จำนวน 15 ข้อ แบ่งระดับคะแนนความรู้เป็น 3 ระดับ คือ ความรู้ดีมาก (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80) ความรู้ปานกลาง (คะแนนอยู่ในช่วงร้อยละ 60-79) และความรู้ต่ำ (คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.67

**ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน** เป็นข้อคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ จำนวน 15 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) 3 ตัวเลือกให้เลือก ตอบคือ เห็นด้วย (3) ไม่แน่ใจ (2) ไม่เห็นด้วย (1) ค่าที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

**ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยเอื้อ** แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การได้รับการอบรมจากหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ เคยได้รับการอบรม (1) ไม่เคยได้รับการอบรม (0)

ตอนที่ 2 การได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล จำนวน 3 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ มี/ใช่ (1) ไม่มี/ไม่ใช่ (0)

ตอนที่ 3 ด้านนโยบายของหน่วยงาน เป็นแบบสอบถามการรับทราบข้อมูลของพนักงานเก็บขยะเกี่ยวกับ กฎระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน จำนวน 4 ข้อ เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ จริง (1) ไม่แน่ใจ (0) ไม่จริง (0)

ส่วนที่ 5 ข้อมูลปัจจัยเสริม เป็นแบบสอบถาม การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากหัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงาน จำนวน 8 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ตัวเลือกให้เลือกตอบ คือ ได้รับเป็นประจำ (3) ได้รับเป็นบางครั้ง (2) ไม่เคยได้รับการสนับสนุน (1) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ส่วนที่ 6 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ จากการทำงาน เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ตัวเลือกให้เลือกตอบ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง (3) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (2) ปฏิบัตินานๆครั้ง (1) และไม่ปฏิบัติเลย (0) โดยครอบคลุมเนื้อหา 3 ด้านได้แก่ วิธีการปฏิบัติงาน การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล และการดูแลตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และเกณฑ์พิจารณาคะแนน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะและนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างคือ พนักงานเก็บขยะเทศบาลบางเสร่ จังหวัดชลบุรี เนื่องจากมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษาในครั้งนี้จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความ เชื่อมั่นของเครื่องมือ

#### วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่อ กรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยคณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยได้รับเลขรับรอง จริยธรรมการวิจัยรหัส 01-10-2554

2. นำหนังสือจากคณบดีเสนอผู้บริหารของแต่ละเทศบาลและขออนุญาตในการเก็บข้อมูล

3. ติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการสำนัก การสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของแต่ละเทศบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนและ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่จะได้รับและ นัดหมาย

4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ ของการทำวิจัยและให้กลุ่มตัวอย่างและลงชื่อในใบ ยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นผู้วิจัยอ่านแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่างฟังและตอบทีละข้อพร้อมๆกัน ใช้ เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 30 นาที ได้รับแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์จำนวน 270 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา หาค่าความสัมพันธ์ด้วยสถิติ Point-Biserial Correlation สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ ขึ้นตอน

#### ผลการศึกษา

ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง พนักงานเก็บขยะมี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 46.3) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 95.6) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 66.7) จบการศึกษา ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 72.6) มีประสบการณ์ การทำงานเป็นพนักงานเก็บขยะน้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 38.1) พนักงานเก็บขยะส่วนใหญ่ทำงานสังกัดเขต การปกครองรูปแบบพิเศษเมืองพัทยา (ร้อยละ 55.9) มีสภาพการจ้างงานเป็นลูกจ้างรายวันหรือเป็น พนักงานจ้างทั่วไป (ร้อยละ 68.5) ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง (ร้อยละ 88.9) ทำงาน 6 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 83.7) มีลักษณะการทำงานแบบไม่เข้ากะ (ร้อยละ 84.8) กรณีพนักงานเก็บขยะที่ต้องเข้ากะทำงานกะละ 8 ชั่วโมง (ร้อยละ 85.4) พนักงานเก็บขยะส่วนใหญ่ เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงานในรอบ 3 เดือนที่ ผ่านมา (ร้อยละ 57.8) จำนวนครั้งที่เกิดอุบัติเหตุใน รอบ 3 เดือนที่ผ่านมาส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-5 ครั้ง (ร้อยละ 84.2) มีพนักงานที่ได้รับอุบัติเหตุขั้นรุนแรง

จนต้องหยุดงานในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา (ร้อยละ 60.5) ประเภทของอุบัติเหตุที่ได้รับ คือถูกวัตถุบาด/ตีแทง มากที่สุด (ร้อยละ 59.4) พนักงานส่วนใหญ่คิดว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุเกิดจากการไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลมากที่สุด (ร้อยละ 59.4) พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานในระดับปานกลาง (ร้อยละ 47.4) มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 78.1) ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมจากหน่วยงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงานโดยหัวข้อที่พนักงานได้รับการอบรมจากหน่วยงานมากที่สุดคือ เรื่องการดูแลตนเองเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขณะเก็บขยะ (ร้อยละ 71.5) พนักงานเก็บขยะทุกคนได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลจากหน่วยงานแต่ส่วนใหญ่ได้รับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่จำเป็นต้องใช้ในงานเก็บขยะไม่ครบทั้ง 5 ชิ้นตามความเสี่ยงของงาน ได้แก่ รองเท้าบูทยาง ถุงมือยางแบบหนา ผ้าปิดปากปิดจมูก แวนตาที่มีกระบังครอบด้านข้าง และผ้าแยกันเปื้อน (ร้อยละ 97) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่พนักงานได้รับจากหน่วยงานมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ รองเท้าบูทยาง (ร้อยละ 98.5) ถุงมือยางแบบหนา (ร้อยละ 65.6) และผ้าปิดปากปิดจมูก (ร้อยละ 61.5) เมื่ออุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชำรุด พนักงานเก็บขยะขอเบิกชิ้นใหม่ได้จากหน่วยงาน (ร้อยละ 86.3) ความถี่ในการขอเบิกอุปกรณ์ชิ้นใหม่จากหน่วยงานคือมากกว่า 1 เดือน เรื่องนโยบายของหน่วยงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน พนักงานเก็บขยะจะมีหัวหน้างานคอยควบคุมการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามกฎระเบียบ (ร้อยละ 73.7) มีการได้รับการสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานอยู่ในระดับสูง (ร้อยละ 57.8) คะแนนเฉลี่ยของการได้รับ

การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานมากกว่าคะแนนเฉลี่ยการได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้างานคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 2.52 (SD = 0.68) และ 2.35 (SD = 0.76) ตามลำดับ

**พฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน** พนักงานเก็บขยะมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 68.1 หากพิจารณาพฤติกรรมรายด้านพบว่าพนักงานมีพฤติกรรมด้านวิธีปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับดี (Mean = 2.37, SD = 0.55) หากพิจารณารายข้อพบว่าพนักงานมีวิธีปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ดีได้แก่ เก็บขยะด้วยความระมัดระวังไม่หยอกล้อ ผลักเพื่อนแรงๆ ขณะรถขยะวิ่งและสวมใส่เสื้อแขนยาว กางเกงขายาวขณะทำงานทุกครั้ง ข้อที่พนักงานมีวิธีปฏิบัติงานที่อยู่ในเกณฑ์ไม่ดี คือสวมใส่รองเท้าผ้าใบขณะทำงานเก็บขยะ

พนักงานมีพฤติกรรมด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Mean = 1.75, SD = 0.58) หากพิจารณารายข้อพบว่าพนักงานมีพฤติกรรมด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ดีคือ สวมถุงมือยางขณะเก็บขยะทุกครั้ง ข้อที่พนักงานมีพฤติกรรมอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี คือ ไม่สวมใส่ผ้าแยกันเปื้อนและแวนตาที่มีกระบังครอบด้านข้างขณะทำงานเก็บขยะ

พนักงานมีพฤติกรรมด้านการดูแลตนเองภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (Mean = 2.17, SD = 0.76) หากพิจารณารายข้อพบว่าพนักงานมีพฤติกรรมด้านการดูแลตนเองที่ไม่ดีในเรื่องการใช้ยาหรือเครื่องดื่มชูกำลังเพื่อให้มีแรงในการทำงาน ข้อที่พนักงานมีพฤติกรรมด้านการดูแลตนเองที่ดีคือ จะไม่มาทำงานหากยังมีอาการเมารถ

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ** ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อายุ ( $r = .198$ ,  $p\text{-value} < .01$ ) ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ ( $r = .262$ ,  $p\text{-value} < .001$ ) การได้รับอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ( $r = .282$ ,  $p\text{-value} < .001$ ) นโยบายของหน่วยงาน ( $r = .197$ ,  $p\text{-value} < .01$ ) การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ( $r = .273$ ,  $p\text{-value} < .001$ ) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ ประสิทธิภาพการได้รับอุบัติเหตุ ( $r = -.246$ ,  $p\text{-value} < .001$ ) ดังแสดงในตารางที่ 1

**การวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายของปัจจัยต่างๆต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ** ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่าไม่มีตัวทำนายคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันเองสูงกว่า .85 จึงไม่ก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์สมการถดถอย (Multicollinearity) จุฬาลักษณ์ บาร์มี (2551) ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคม ประสิทธิภาพการได้รับอุบัติเหตุ อายุ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และนโยบายของหน่วยงาน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะได้ร้อยละ 19.4 เขียนสมการได้ดังนี้ พฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ =  $21.674 + 0.269$  (การได้รับการสนับสนุนทางสังคม) -  $2.335$  (ประสิทธิผลการได้รับอุบัติเหตุ) +  $0.156$  (อายุ) +  $0.470$  (ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ) +  $0.760$  (นโยบายของหน่วยงาน) ดังแสดงในตารางที่ 2

## อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษารั้วนี้พบว่าพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องที่อำเภอบางละมุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 68.1 และจำนวนใกล้เคียงกันที่พบว่า ร้อยละ 17.8 มีพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานในระดับดี และร้อยละ 14.1 ในระดับไม่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในระดับดีและปานกลางจำนวน 14 ข้อจาก 18 ข้อ นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานเกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 41.5) เคยได้รับการอบรมเรื่องขั้นตอนการทำงานและการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ในการทำงานจะมีหัวหน้าคอยควบคุมการทำงานเพื่อให้เป็นไปตามกฎระเบียบ (ร้อยละ 73.7) พนักงานทราบว่าหน่วยงานมีป้ายประกาศหรือการแจ้งข้อมูลเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุ (ร้อยละ 57.4) ซึ่งการได้รับการอบรมเรื่อง การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานช่วยให้คนงานทำงานอย่างถูกวิธีและมีความปลอดภัย วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2545) เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะพบว่า อายุ ประสิทธิภาพการได้รับอุบัติเหตุ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ นโยบายของหน่วยงาน และการได้รับการสนับสนุนจากสังคม เป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะได้ร้อยละ 19.4 ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

การสนับสนุนทางสังคมเป็นโอกาสที่ช่วยให้เกิดการกระทำหรือการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือปลอดภัยได้ดีขึ้น เช่น การได้รับข้อมูลข่าวสารคำแนะนำจากบุคคลอื่น การได้รับการส่งเสริมจากเพื่อนร่วมงานซึ่งมีอิทธิพลที่ช่วยในการผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการทำงาน



เนื่องจากการได้รับคำแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน เป็นสิ่งที่คุณทำให้การยอมรับและเชื่อถือ Geller (2001) เนื่องจากแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นสิ่งที่ได้รับจากผู้ให้การสนับสนุน ได้แก่ ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการสนับสนุนทางอารมณ์และจิตใจ เพื่อช่วยในการแก้ปัญหา ทำให้บุคคลนั้นๆ มีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ผู้รับต้องการ กวิณซ์ตา อภิธนาตล (2546) และ กนกวรรณ บางเสงี่ยม (2547)

ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุมีความสัมพันธ์ทางลบและสามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p\text{-value} < .05$ ) อาจเนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้อาจไม่สามารถบอกความเป็นเหตุเป็นผลของผลการศึกษาได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มการศึกษาแบบไปข้างหน้าเพิ่มเติม (Prospective Studies)

อายุมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการและประสบการณ์ต่างๆ มีอิทธิพลในการกำหนดความสามารถในการดูแลตนเองของบุคคลซึ่งจะเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับผลการศึกษาของอโณทัย วิริยะ (2551) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงาน เช่นเดียวกับ ภทรทิยา กิจจิวิ (2551) พรเกียรติ เนติขจร (2546) ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงาน

ความรู้ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติพฤติกรรมและเกิดความสามารถในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรมที่ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม (ประภาเพ็ญ สุวรรณ และ สวิง สุวรรณ, 2536) สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุอย่างหนึ่งอาจเกิดจากพื้นฐานของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้ เจตคติในการทำงาน ที่คนงานมีความรู้ในการปฏิบัติที่ถูกต้องซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกในการ

ทำงาน ณัชชา เจริญรุ่งเรือง (2551) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิราภรณ์ ทองยัง (2552) วราภรณ์ พรหมศิริ (2544) ซึ่งพบว่าความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตนในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

นโยบายของหน่วยงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p\text{-value} < .01$ ) Green & Kreuter (1999) ได้กล่าวว่าการป้องกันการอุบัติเหตุจากการทำงาน การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการวางแผน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับตลอดจนมีการควบคุมบังคับใช้ในการดำเนินงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยเอื้อและสนับสนุนให้เกิดเงื่อนไข ทำให้บุคคลสามารถทำพฤติกรรมป้องกันอันตรายจากการทำงานได้มากขึ้น เช่นเดียวกับ สุธี รัตนเสถียร และอนันต์ชัย เทียงดาห์ (2535) ได้กล่าวว่า การสร้างความปลอดภัยในสถานประกอบการนั้น ต้องเริ่มที่การกำหนดนโยบายที่แน่ชัดสอดคล้องกับการศึกษาของเพ็ญศิริ แก้ววกสิิกง (2548)

จากผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมมีสาเหตุมาจากสหปัจจัย (Multiple Factor) โดยปัจจัยนำ ได้แก่ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจให้พนักงานเก็บขยะมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุขณะที่ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ นโยบายของหน่วยงานเป็นตัวเอื้อต่อการมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุและปัจจัยเสริมได้แก่ การได้รับการสนับสนุนจากสังคม เป็นตัวสนับสนุนส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะให้คงอยู่ต่อไปตาม ทฤษฎี PRECEDE PROCEED ที่กล่าวว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลเป็นอิทธิพลร่วมกันของปัจจัยทั้ง 3 คือ ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริม

### ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. หัวหน้ากลุ่มงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมควรนำข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุไปใช้ในการกำหนดนโยบาย หน่วยงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการ ทำงานของพนักงานเก็บขยะ

2. หัวหน้างานควรมีการให้คำแนะนำ พนักงานในเรื่องที่พนักงานยังมีพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานที่ยังไม่ถูกต้องหรือ ยังไม่ดี ได้แก่ เรื่องการสวมใส่รองเท้าผ้าใบขณะ ทำงานเก็บขยะ ไม่สวมใส่ผ้าอย่างกันเปื้อนและแว่นตา ที่มีกระบังครอบด้านข้างขณะทำงานเก็บขยะ เนื่องจากหากพนักงานมีพฤติกรรมเหล่านี้ที่ไม่ ถูกต้องอาจนำมาซึ่งการเกิดอุบัติเหตุขณะทำงานได้

3. พยาบาลอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขควรให้ความรู้แก่พนักงานเก็บขยะในเรื่อง

อันตรายที่อาจได้รับขณะปฏิบัติงานเช่นการเกิด อุบัติเหตุ โรคหรือการเจ็บป่วยที่อาจเกิดขึ้น วิธีการ ป้องกันอันตราย ประโยชน์ของอุปกรณ์ป้องกัน อันตรายส่วนบุคคลและการเลือกประเภทของ อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานเพื่อให้ พนักงานเกิดความเข้าใจและตระหนักมากขึ้น

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำวิจัยเชิงทดลองโดยการนำตัวแปรที่ พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกัน อุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะไป ประยุกต์สร้างรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุเพื่อลด โอกาสเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บ ขยะ

2. ควรศึกษาภาวะสุขภาพในกลุ่มพนักงาน เก็บขยะเพิ่มเติมเนื่องจากขั้นตอนการปฏิบัติงานมีความเสี่ยงที่อาจเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ได้

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ของพนักงานเก็บขยะ (n = 270)

ตัวแปร	พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ของพนักงานเก็บขยะ	
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value
<b>ปัจจัยนำ</b>		
อายุ	.198**	< .01
ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ	-.246***	< .001
ประสบการณ์การทำงาน	.060	.323
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	.262***	< .001
ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	.091	.136
<b>ปัจจัยเอื้อ</b>		
การได้รับการอบรมจากหน่วยงาน	.102	.094
การได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	.282***	< .001
นโยบายของหน่วยงาน	.197**	< .01
<b>ปัจจัยเสริม</b>		
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม	.273***	< .001

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติ < .01 \*\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติ < .001

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุ  
จากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ (n = 270)

ตัวแปรที่เข้าสมการ	B	Beta	R <sup>2</sup> Change	t	p - value
การได้รับการสนับสนุนทางสังคม	0.269	0.181	0.015	2.955	0.003
ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุ	-2.355	-0.181	0.025	3.111	0.002
อายุ	0.156	0.212	0.033	3.793	<.001
ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ	0.47	0.162	0.047	2.799	0.006
นโยบายของหน่วยงาน	0.76	0.135	0.075	2.228	0.027
ค่าคงที่ = 21.674	R <sup>2</sup> = .194	R <sup>2</sup> Adjusted = .179	F = 4.966	p-value < .05	

### เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ บางเสียม. (2547). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของพนักงานเก็บขนมูลฝอย กรุงเทพฯ. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบสวนสอบสวน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.

กวิณชดา อภิธนาถ. (2546). พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของคนงานโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์ พื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพฯ. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบสวนสอบสวน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.

กองวิชาการและแผนงาน สำนักรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร. (2548). คู่มือการจัดการขยะพิษ. กรุงเทพฯ: สำนักรักษาความสะอาด.

จุฬาลักษณ์ บาร์มี. (2551). สถิติเพื่อการวิจัยทางสุขภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์. (2533). ปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราช.

ฐิติรัตน์ อำไพ. (2547). วิถีชีวิตการทำงานกับภาวะสุขภาพอนามัยของผู้มีอาชีพเก็บขยะ กรณีศึกษาชุมชนกองขยะหนองแขม. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบสวนสอบสวน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.

ณัชชา เจริญรุ่งเรือง. (2551). พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของคนงานในโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบสวนสอบสวน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.

นลินี ประทับศร. (2543). ภาวะผู้นำ ความรู้ทัศนคติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับต้นในโรงงานอุตสาหกรรมประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสืบสวนสอบสวน มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.

บุญใจ ศรีสถิตยน์รากุล. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไอ อินเตอร์มีเดีย.

- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวิง สุวรรณ. (2536). ความหมายของทัศนคติ : การจัดการเปลี่ยนแปลงและการพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พระราชบัญญัติกระทรวงสาธารณสุข. (2535). *กำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย*. [ออนไลน์] เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2554, จาก <http://www.law.anamai.moph.go.th>
- พีรพงษ์ จันทราเทพ และสุนิสา ชายเกลี้ยง. (2553). พฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลในเขตอำเภอ นากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารเพื่อคุณภาพที่ดีของชีวิต*, 20(1), 37-44.
- พรเกียรติ เนติขจร. (2546). *ปัจจัยที่มีสัมพันธ์กับพฤติกรรมการความปลอดภัย กรณีศึกษาพนักงานโรงงานประกอบรถยนต์ในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัทรทिया กิจจิวิ. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหารและเครื่องดื่มเขต อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์. (2545). *วิศวกรรมและการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิทยา อยู่สุข. (2550). *หลักความปลอดภัยในการทำงาน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วิรัตน์ เชิดชัยภูมิ. (2550). *ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขนขยะ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิราภรณ์ ทองยัง. (2552). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสาธารณสุข, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วารภรณ์ พรหมศิริ. (2544). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตนในการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานของพนักงานทำความสะอาดสถานพยาบาล*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณวดี พูลพอกสิน และ ภาลดี ยิ้มแย้ม. (2550). *7 พฤติกรรมสุขภาพสำหรับผู้ทำงานเกี่ยวข้อกับขยะโครงการสร้างเสริมพฤติกรรมดี ครอบครัวแรงงานค้ายขยะและแรงงานที่เกี่ยวข้อง*. กรุงเทพฯ: เรียงสาม กราฟฟิค ดีไซน์.

- อโณทัย วิริยะ. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคณงานทำแผ่นรองรับสินค้าไม่ยางพาราจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลชุมชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Geller, E. S. (2001). *The psychology of safety handbook* (2<sup>nd</sup> ed). USA: Lewis Publishers.
- Pender, N. J., Murdaugh, C. L., & Parson, M. A. (2006). *Health Promotion in nursing practices* (5th ed.). New York: Appleton & Lange.
- Green, L. W., & Kreuter. M. W. (2005). *Health Program Planning: an Educational and Ecological Approach* (4<sup>th</sup> ed.). New York: McGraw-Hill.
- International Labor Office. (1983). *Accident Prevention: A Worker's education manual*. Geneva: International LabourOffice.
- Ivens, U. I., Niels, E., Poulsen, O. M., & Skov, T. (1997). *Season, equipment and job function related to gastrointestinal Problems in waste collectors*. Occupational and Environmental Medicine, 861-867.
- Wouters, I. M., Hilhorst, S. K. M., Kilppe, P., Doekes, G., Douwes, J., Peretz. C., & Heederik, D. (2002). *Upper airway inflammation and respiratory symptoms in domestic waste collectors*. Retrieved October 29, 2009, from [http:// www.Oem.bmj.com](http://www.Oem.bmj.com)